

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MATRIX

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Tytuł filmu z 1999 roku nawiązuje do łacińskiego rzeczownika matrix, matricis o kilku znaczeniach 'matka (przekształcenie od mater, matris); macierz; macica'. Zresztą polski wyraz MACICA – w zn. anatomicznym 'żeński narząd rozrodczy u ludzi i innych ssaków' i zoologicznym 'mieniąca się tęczowo wewnętrzna warstwa muszli mięczaków' – powstał właśnie na wzór łacińskiego wyrazu MATRIX, jako medyczny termin przekładowy. W wszystkich znanych tekstach staropolskich, będących przekładami z łaciny, łacińskie słowo MATRIX jest konsekwentnie zastępowane polskim słowem MACICA. Znajdziemy więc „macicę winną”, czyli 'winorośl', „macicę pszczelą”, czyli 'królową pszczół', jest też macica w zn. 'główne koryto rzeki', 'muszla małża', a także 'matryca drukarska' (MATRYCA z kolei przeszła przez kilka języków, zanim trafiła do polszczyzny: z łac. matrix do niem. Matrize i fr. matrice, a stamtąd do polszczyzny już jako matryca).